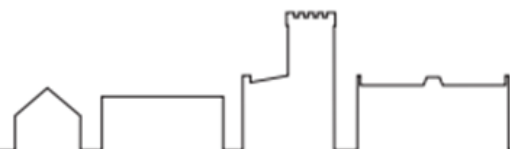

Delårsrapport 2025

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
NÄMNDENS ANSVAR	1
HÄNDELSE AV VÄSENTLIG BETYDELSE	1
MÅLPROGNOS	2
SAMMANSTÄLLNING AV MÅLPROGNOS	2
HÖG KVALITET	2
STOR VALFRIHET	5
HÖG ATTRAKTIVITET	6
HÖG EFFEKTIVITET	6
HÅLLBAR UTVECKLING	8
PERSONAL	9
EKONOMI	9
DRIFTREDOVISNING	10
KOSTNADER FÖRDELADE PÅ KOSTNADSSLAG	10
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	11
VOLYMER	14
ALLA PROGNOSE	14
INVESTERINGAR	15
RISKER	16
EKONOMISKA RISKER	16
RISKER FÖR VERKSAMHET	16
OMVÄRLDSRISKER	17

Inledning

Avsnittet redogör övergripande för delårsrapportens övergripande slutsatser gällande prognos för mål och ekonomi.

För år 2025 prognostiserar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 25,0 miljoner kronor vilket motsvarar 2 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på drygt 100 färre i Danderyd folkbokförda barn och elever än budgeterat, vilket leder till att hemkommunen får lägre kostnader för utbetald peng. Det lägre barn- och elevantalet till trots, prognostiserar kommunens förskolor och skolor i egen regi en ekonomi i balans.

Danderyds verksamheter fortsätter att erbjuda utbildning av hög kvalitet. Vårdnadshavare och elever är, både över tid och i jämförelse med rikets genomsnitt, nöjda med förskole- och skolverksamheterna som erbjuds i kommunen. Elever och vårdnadshavare anser att de får tillräckligt med stöd och stimulans i sin utbildning samt att barn och elever är trygga i förskola och skola.

Nämndens ansvar

Avsnittet redogör övergripande för nämndens ansvar och verksamhet.

Utbildningsnämnden är ansvarig för den kommunala verksamheten med drift- och huvudmannauppgifter inom förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola samt elevhälsa i kommunal regi. Utbildningsnämnden är även ansvarig för Mörby ungdomsmottagning, öppen förskola, enheten för flerspråkighet samt vuxenutbildning genom kommunsamarbetet Kunskapscentrum nordost (KCNO).

Utbildningsnämnden ansvarar i enlighet med skollagen också för bland annat resursfördelning, bidrag för skolskjuts och särskilt stöd, myndighetsutövning i enlighet med skollagen gällande skolplikt och kommunalt aktivitetsansvar samt godkännande och tillsyn av fristående förskolor.

Utbildningsnämnden, och dess verksamheter, ska förhålla sig till en rad statliga styrdokument utöver de kommunala styrdokumenten. Exempel på dessa är bland annat skollagen, läroplanerna för de olika skolformerna, barnkonventionen, förvaltningslagen och offentlighets- och sekretesslagen.

Händelser av väsentlig betydelse

Avsnittet redogör för händelser som inte är normalt förekommande eller händelser som på annat sätt påverkar verksamheten negativt eller positivt.

- Under 2025 har kommunens elevantal fortsatt att sjunka, i enlighet med tidigare år. Avvikelsen mot den befolkningsprognos som användes vid budget har varit mindre än föregående år men skapar fortsatt överskott på hemkommunens volymrelaterade kostnader.
- Tjänsten samordnare lokalfrågor har under året utökats med samordningsansvar för beredskap och säkerhet. Implementeringen av kommunikationsverktyget Cosafe har påbörjats, för en bättre möjlighet att samordna och leda under krisarbete.

- Från och med juli 2025 är det lag i Sverige att alla elever har rätt till tillgång till ett bemannat skolbibliotek. Några grundskolor har till följd av nya lagkravet behövt resursförstärka med både bemanning och kompetens.
- Danderyds förskolor i egen regi deltar under åren 2025-2027 i ett FoU-program, en samverkan mellan elva kommunala huvudmän samt Ifous (fristående forskningsinstitut).
- Innan sommaren fick förvaltningen information om att det på 1930-talet funnits en handelsträdgård på en del av det markområde där Borgens förskola idag ligger. Provtagningar på jordskikt har gjorts och efter analys har det framkommit att det finns spår av bekämpningsmedel. Under augusti har sanering skett samt utbyte av jord. En kommunikation riktad till vårdnadshavare och medarbetare på Borgens förskola är framtagen av förvaltningen.
- Under året har en ny skolchef för grundskola och gymnasium samt en ny administrativ chef tillträtt.

Målprognos

Avsnittet redogör för nämndens målprognos för helåret samt tillhörande indikatorer och aktiviteter. Målen är fördelade under strategiområden som målen är kopplade till.

Sammanställning av målprognos

Prognos per helår	Uppfylls 	Uppfylls delvis 	Uppfylls ej 	Saknar prognos
Antal	3	4	0	0

Hög kvalitet

Alla barn och elever i Danderyds verksamheter ges, utifrån sina individuella förutsättningar, stöd och stimulans för att nå så långt som möjligt i sin utbildning

Prognos för målet: 		
Indikator	Mål	Utfall
Förskola: Mitt barn får det stöd och den hjälp som behövs.	100%	96 % ()
Förskola: Verksamheten är stimulerande för mitt barn.	100%	97 % ()
Skola åk 8: Tycker du att du får den hjälp du behöver från skolan att klara skolarbetet?	100%	75 % ()
Skola åk 8: Tycker du att du får tillräckliga utmaningar i skolarbetet?	100%	82 % ()
Skola åk 2 (gym): Tycker du att du får den hjälp du behöver från skolan att klara skolarbetet?	100%	64 % ()
Aktivitet	Utfall	
Förskolan deltar i läslýftet.	Pågående	
Förskolan deltar i FoU-programmet "Förskolebarnens förändrade kunnande".	Pågående	
Skolan arbetar med "Bedömning för ett hållbart lärande" (Kunskapsöversikt utgiven av Skolverket).	Pågående	
Skolan (gymnasieskolan) arbetar i projekt för att organisera elevhälsan i förhållande till elevgrupper.	Pågående	

Förskolornas resultat visar att vårdnadshavare i Danderyd är mycket nöjda:

- 96 % anser att barnen får det stöd och den hjälp de behöver.
- 97 % tycker att förskolan erbjuder en stimulerande verksamhet.

Danderyds förskolor har haft höga resultat på dessa områden under lång tid. Det tyder på stabilitet och kontinuitet i verksamheten för de yngsta barnen.

Även eleverna i grundskolan är i stor utsträckning nöjda med det stöd de får:

- 75 % av eleverna i årskurs 8 tycker att de får hjälp när de behöver det – en ökning från 72 % i 2023 års skolenkät. På riksnivå ligger motsvarande siffra på 64 %, vilket är lägre än i Danderyd.

När det gäller elever som behöver extra utmaningar har resultaten förbättrats.

- 82 % av Danderyds elever i årskurs 8 tycker att de får tillräckliga utmaningar i skolarbetet – en ökning med ungefär 6 procentenheter jämfört med 2023.
- Det är också bättre än rikssnittet (67 %) och genomsnittet i Täby, Nacka och Lidingö (72 %).

Även om det är svårt att nå 100 % i dessa indikatorer, är det fortfarande målet i Danderyds förskolor och skolor. Med en hög andel behöriga lärare och barn samt elever med goda socioekonomiska förutsättningar finns en hög ambitionsnivå. Resultaten för 2025 visar också på god måluppfyllelse, både i år och över tid.

Det finns dock fortfarande områden att utveckla – till exempel, men inte bara, inom gymnasieskolan. Därför bedöms målet bli **delvis uppfyllt**.

Alla barn och elever i Danderyds verksamheter är trygga och mår bra i förskolan och skolan

Prognos för målet: 		
Indikator	Mål	Utfall
Förskola: Mitt barn är tryggt i förskolan.	100 %	98 % ()
Förskola: Mitt barn trivs i förskolan.	100 %	97 % ()
Skola åk 5: Känner du dig trygg i skolan?	100 %	92 % ()
Skola åk 8: Känner du dig trygg i skolan?	100 %	87 % ()
Skola åk 2 (gym): Känner du dig trygg i skolan?	100 %	87 % ()
Aktivitet	Utfall	
Förskolan genomför trygghetsvandringar med barnen. Skolorna inventerar otrygga miljöer.	Genomförd	
Skolorna genomför en lokal trygghetsenkät.	Genomförd	
Skolorna arbetar med narkotikasök (hundar) på högstadieskolor och på Danderyds gymnasium.	Genomförd	
Skolan deltar i skolsociala team (EHT) - närvarostärkande arbete och samverkan med socialtjänsten.	Pågående	
Skolan medverkar i SSPF (Samverkan skola, socialtjänst, polis och fritid i Danderyds kommun).	Pågående	

DELÅRSRAPPORT

Nästan alla vårdnadshavare i Danderyd tycker att deras barn är trygga och trivs i förskolan. Under de senaste fem åren har mellan 97 och 98 % uttryckt detta. Detta visar att förskolorna i Danderyd har ett mycket stabilt och högt förtroende. Det finns ingen aktuell nationell jämförelsedata, men tidigare enkäter inom samarbetet "Våga Visa" visade att andra Stockholmskommuner låg marginellt lägre (95–96 %) vad gäller upplevd trygghet och trivsel i förskolan.

Även i skolan känner sig de flesta elever trygga:

- 92 % av eleverna i årskurs 5 uppger att de känner sig trygga.
- I årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet ligger siffran på 87 %.

Jämfört med tidigare år är skillnaderna små, men på gymnasiet syns en viss förbättring. Danderyd ligger också över rikssnittet inom trygghet i skolan. I årskurs 5 är andelen trygga elever i Danderyd 6 procentenheter högre än rikssnittet och i årskurs 8 är skillnaden 7 procentenheter till Danderyds fördel.

Det finns dock en tydlig könsskillnad - pojkar känner sig oftare trygga i skolan än flickor. Det gäller i alla undersökta årskurser, både i Danderyd, i länet och nationellt. Den här skillnaden är dock inte ny utan hänger ihop med en bredare strukturell trend där flickor som grupp mår sämre än pojkar och uppvisar en högre grad av psykisk ohälsa. Inom gruppen pojkar och flickor finns dock stora individuella skillnader varför individperspektivet alltid ska beaktas.

Bildningsförvaltningen bedömer att målet **delvis är uppnått**. Förskolor och skolor i Danderyd arbetar aktivt med att förebygga kränkningar och stärka tryggheten vilket märks i de goda resultaten jämfört med andra kommuner. Men eftersom det fortfarande finns barn och elever som inte känner sig trygga, kan målet inte anses vara helt uppfyllt.

Att nå 100 % trygghet är ett högt mål – men det är också ytterst viktigt. Verksamheterna fortsätter därför att arbeta målmedvetet för att alla barn och elever ska känna sig trygga.

Danderyds elever har Sveriges högsta kunskapsresultat med avseende på betyg och nationella prov

Prognos för målet: ●		
Indikator	Mål	Utfall
Åk 6: Elever med godkända betyg (A-E) i samtliga ämnen.	100 %	92,4 % (◆)
Åk 9: Andel gymnasiebehöriga elever.	100 %	95,9 % (◆)
Åk 9: Genomsnittligt meritvärde.	279	279 (●)
Åk 9: Andel elever med godkända betyg (A-E) i samtliga ämnen.	100 %	94,5 % (◆)
Gymnasiet: Andel elever med examen efter tre år/fyra år.	100 %	89,2 % (◆)
Aktivitet	Utfall	
Inga aktiviteter kopplade till målet.	—	

Då officiell data (Skolverket/SCB) inte är presenterad för läsåret 2024/25 i skrivande stund är all data ovan hämtad från läsåret 2023/24. Av detta skäl grundar sig såväl analys som målbedömning på data från föregående läsår.

DELÅRSRAPPORT

För att kunna jämföra Sveriges 290 kommuner har en uträkning gjorts på följande vis: För varje enskild indikator (se ovan) har en rankinglista – en standardisering – tagits fram. Högst upp på listan kommer de kommuner med bäst värde i respektive indikator och vice versa. Därefter räknas kommunernas genomsnittliga listplacering fram – en indexering - baserat på de olika placeringarna på rankinglistorna. Den kommunen med lägst genomsnittligt indexvärde blir den kommun med sammanvägt högst kunskapsresultat i Sverige. Notera att samtliga indikatorer är absoluta värden – det görs alltså ingen korrigering för socioekonomiska faktorer.

Sammanvägning av Sveriges högsta kunskapsresultat per kommun		
Placering	Kommun	Indexvärde
1	Danderyd	1,4
2	Lomma	3
3	Lidingö	6,4
4	Nacka	7,2
5	Vellinge	8,8
6	Täby	11,2
6	Vaxholm	11,2
8	Kävlinge	14,6
9	Sollentuna	17,4

Som framgår av tabellen ovan har Danderyd Sveriges högsta kunskapsresultat per kommun. Danderyds kommun har rikets högsta värde i följande indikatorer:

- Meritvärden åk 9
- Andel elever med godkända betyg i samtliga ämnen A-E
- Gymnasieexamen efter 4 år

I övriga två indikatorer - gymnasiebehörighet åk 9¹ och andel elever med godkända betyg A-E, åk 6 – hade Danderyds kommun näst högst värde i Sverige.

Även om inte målvärdet för samtliga indikatorer är uppnådda hade Danderyds kommun 2024 med bred marginal Sveriges högsta kunskapsresultat vid en sammanvägning (indexering) - målet om att ha Sveriges högsta kunskapsresultat, baserat på 2024 års data, prognostiseras därför att bli **uppnått**.

Stor valfrihet

I Danderyds kommun finns en stor valfrihet i utbudet av förskolor och skolor

Prognos för målet: 		
Indikator	Mål	Utfall
Förskola: Andel barn som går på den förskola som vårdnadshavare vill.	97%	97 % ()
Förskola: Andel barn som är inskrivna i förskola.	93%	92,1 % ()

¹ Sex kommuner har exkluderats i indikatorn för gymnasiebehörigheten pga att de har ”cirkavärden” i Skolverkets statistik. Detta beror på anonymisering av statistik på grund av ett för lågt elevantal.

DELÅRSRAPPORT

Förskola: Andel vårdnadshavare som anser att utbudet av förskolor ger en stor valfrihet.	100%	86 % (■)
Skola: Andel vårdnadshavare/elever som får sitt förstahandsval i skolvalet.	100%	92 % (◆)
Aktivitet	Utfall	
Synkroniserat skolval och skolbyte via "Mitt skolval".	Genomförd	
Nya riktlinjer för skolval och skolbyte implementeras.	Genomförd	

97 procent av vårdnadshavarna anser att sitt barn går på den förskola man vill. Andelen har varit konstant de senaste fem åren vilket indikerar på stabilitet och hög grad av nöjdhet.

92,1 procent av barn i åldern 1–5 år är inskrivna på förskola i Danderyds kommun, en identisk andel i jämförelse med 2024. Detta är länets nästa högsta andel, endast Vaxholm har en högre andel med 92,3 procent.

92 procent av vårdnadshavarna fick sina förstahandsval i skolvalet 2025. Denna andel är i nivå med 2024 års andel. Då det saknas officiell regional statistik för Stockholmskommunerna är dessvärre en jämförelse inte möjlig.

Av indikatorerna framgår att Danderyd inte bara ligger i länets och rikets toppskikt vad gäller andelen inskrivna barn på förskola utan nästan samtliga vårdnadshavare är nöjda med sitt barns förskola. Målet prognostiseras **delvis uppfyllt**. För att målet ska prognostiseras bli helt uppfyllt behöver dock en högre andel vårdnadshavare än 86 procent anse att utbudet av förskolor och skolor är stort.

Hög attraktivitet

Inga mål är kopplade till strategiområdet.

Hög effektivitet

De kommunala enheterna i Danderyd har balans mellan efterfrågan och utbud av platser i förskola och skola

Prognos för målet: ◆		
Indikator	Mål	Utfall
Förskola: Beläggingsgrad (inskrivna barn/kapacitet).	90 %	95% (●)
Grundskola: Beläggingsgrad (inskrivna elever/kapacitet).	90%	83% (◆)
Aktivitet	Utfall	
Inga aktiviteter kopplade till målet.	—	

För förskolan prognostiseras en beläggingsgrad på 95 procent för helåret 2025. Viss variation förekommer mellan enheterna, men bara en förskola avviker betydande. Altorp har en beläggingsgrad på 66 procent, vilket förklaras av att förskolan har en vilande avdelning med en kapacitet om 15 platser. För övriga enheter ligger beläggingsgraden på mellan 88 och 106 procent.

För grundskolan prognostiseras en beläggingsgrad på 83 procent för helåret 2025. Två skolor avviker signifikant från medelvärdet – Kevingskolan (50 procent) och Vasaskolan (42 procent). På Kevingskolan finns anpassad grundskola och de eleverna behöver större

DELÅRSRAPPORT

lokalyta per elev än en elev i grundskolan. Detsamma gäller för resursklassernas elever i Vasaskolan. Detta är dock bara en delförklaring till den lägre beläggningsgraden. För övriga enheter ligger beläggningsgraden på mellan 83 och 103 procent. Grundskolorna kan sägas ha en överkapacitet i förhållande till efterfrågan.

Sammantaget gör bildningsförvaltningen bedömningen att **målet delvis kommer uppfyllas**. För förskolans del är prognosen att målet kommer nås, men för skolans del återstår arbete innan målet kan sägas vara uppfyllt.

Utbildningsnämndens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt

Prognos för målet: ●		
Indikator	Mål	Utfall
Antal och andel rektorsområden som håller budget.	Förskola 4/4	2/4
	Skola 7/7	4/7
Antal skolor (F-6) med genomsnittlig klasstorlek på 23 elever eller fler.	8/8	5/8
Tallrikssvinn per gram och per ätande elev.	17	17
Aktivitet	Utfall	
Implementerad ekonomistyrning ("åtgärdstrappa") och nyckeltalsjämförelse.		

Två av förskolans fyra rektorsområden prognostiserar en budget i balans. Altorps förskola har en vilande avdelning med 15 platser, vilket ger en lägre beläggningsgrad och följaktligen lägre intäkter än budgeterat. Hildingavägens förskola har en beläggningsgrad i nivå med budget men oförutsedda kostnader under året gör att förskolan inte når budget. Som helhet prognostiserar förskolorna i egen regi en budget i balans.

Fyra av grundskolans sju rektorsområden prognostiserar en budget i balans. Enebyberg, Västra Danderyd, Stocksund/Långäng och Ekebyskolan håller budget. Vasaskolan uppvisar en negativ avvikelse mot budget till följd av fortsatt låg beläggningsgrad. Även Fribergaskolan och Mörbyskolan har en prognos som avviker negativt mot budget. Inför läsåret 2025/2026 har antalet klasser minskat på högstadieskolorna och anpassningen av kostnaderna har inte fått fullt genomslag. Som helhet prognostiserar grundskolorna i egen regi en budget i balans.

Inför läsåret 2025/2026 uppdaterades reglerna för skolvalet med syfte att uppnå en tydligare styrning för att så långt som möjligt undvika halvfulla klasser och nå målet om 23 elever per klass. Under 2025 implementerades även upplägget att alla grundskolor i egen regi har samma lokalhyra per elev. Detta är exempel på det arbete som ständigt pågår för att kostnadseffektivisera verksamheterna.

Även om inte alla enheter (förskola och skola) har en prognos i nivå med budget så har verksamhetsområdena som helhet det. Av detta skäl gör bildningsförvaltningen en sammanvägd bedömning att målet prognostiseras att nås.

Hållbar utveckling

Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv

Prognos för målet: ●		
Indikator	Mål	Utfall
Indexvärde för HME (Hållbart medarbetarengagemang).	85	83 (🟡)
Totalfrånvaro ²	<8%	5,25 % (●)
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1–9, kommunala skolor.	82%	85 % (●)
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation, kommunal regi.	35%	38 % (●)
Aktivitet	Utfall	
Inga aktiviteter kopplade till målet.		

För HME (Hållbart medarbetarengagemang) har utbildningsnämndens verksamheter ett indexvärde på 83 där skalan går från 0 till 100. Vid de fyra senaste mätillfällena har Danderyds resultat pendlat mellan 80 till och 83. Då kommuner organiserar sina verksamheter på olika sätt är en rättvis kommunövergripande jämförelse inte möjligt. Med detta konstaterat går det dock att slå fast att länets genomsnittliga HME för grundskola och förskoleklass uppgår till 82 för 2024 års undersökning.

För indikatorerna om lärare och förskollärare med legitimation råder en eftersläpning av den officiella statistiken. Av detta skäl används data och statistik från 2024 i delårsrapporten.

Danderyds kommunala enheter har en ökande andel legitimerade förskollärare i jämförelse med 2023. Mellan åren 2023 och 2024 ökade andelen med sju procentenheter, från 31 procent till 38 procent. Noterbart är att andelen legitimerade förskollärare har haft en tendens att fluktuera de senaste åren. Till del kan detta förklaras med att det handlar om ett relativt lågt antal heltidstjänster, varje heltidstjänst väger ca 2 procentenheter i statistiken.

Danderyds kommun har en något högre andel legitimerade förskollärare än länets genomsnitt. Noterbart här är dock att länets samtliga 26 kommuner har en lägre andel än rikets genomsnitt (43 procent), något som indikerar på att Stockholmsregionen åtminstone historiskt har haft svårt att nå upp till en efterfrågad andel av legitimerade förskollärare.

2024 ökade andelen legitimerade lärare (åk 1-9) i kommunala grundskolor i Danderyd. 85 procent av alla heltidsarbetande lärare i kommunala grundskolor hade lärarlegitimation och behörighet i undervisande ämne. Andelen är högst i länet och bland de tio högsta i hela riket. Sett över en längre tidsperiod (2016–2024) har Danderyds andel legitimerade och behöriga grundskollärare varit högre än snittet i riket och i länet.

Sammantaget går det att konstatera att Danderyd har en fortsatt hög andel legitimerade lärare i grundskolan (åk 1-9) och en andel legitimerade förskollärare som är högre än länssnittet. Danderyd når inte upp till målvärdet för HME-index (85) men då det ligger nära gränsvärdet gör bildningsförvaltningen en sammanvägd prognos om att det övergripande målet om att vara en attraktiv arbetsgivare prognostiseras att nås.

² Frånvaron omfattar samtliga verksamheter inom bildningsförvaltningens t o m 31 augusti. Data avser samtliga månadsavlönade medarbetare och kan komma att justeras i efterhand pga sena rapporteringar.

Personal

Avsnittet redogör för nämndens personalförhållanden. Siffrorna för augusti 2025 är preliminära och kan komma att justeras något med anledning av viss fördröjning av sjukfrånvarorapporteringen.

	Antal anställda	Antal årsarbetare 2025	Antal årsarbetare 2024	Förändring
Månadsavlönade	863	808,06	799,87	8,2
Tillsvidareanställd månadsavlönad	771	731,11	736,99	-5,9
Visstidsanställd månadsavlönad	101	76,96	62,88	14,1

Med årsarbetare menas i detta fall summan av månadsavlönade medarbetares sysselsättningsgrad enligt avtal omräknat till heltider. Detta innebär exempelvis att en föräldraledig medarbetare och dess vikarie räknas som två årsarbetare trots att endast en av dem är på plats och arbetar. Det finns därför en viss grad av felmarginal att beakta i siffrorna.

Central förvaltning har 34 årsarbetare per 31 augusti 2025, vilket är en ökning med åtta årsarbetare jämfört med föregående år. Ökningen beror på en ny central funktion för skol-IT samt fortsatt uppbyggnad av central elevhälsa.

Förskolorna i egen regi har 162 årsarbetare per 31 augusti 2025, vilket är i nivå med föregående år.

Skolorna i egen regi har 601 årsarbetare per 31 augusti 2025, vilket är i nivå med föregående år.

Övrig verksamhet egen regi har elva årsarbetare per 31 augusti 2025, vilket är i nivå med föregående år.

Sjukfrånvaron för utbildningsnämndens verksamheter ligger per 31 augusti 2025 på 5,25 procent, vilket är marginellt lägre än föregående år.

Personalomsättning egen begäran ligger per 31 augusti 2025 på cirka 5,0 procent, vilket är två procentenheter lägre än föregående år.

Ekonomi

Avsnittet redogör för nämndens ekonomi.

För år 2025 prognostiserar utbildningsnämnden en positiv avvikelse mot budget med 25,0 miljoner kronor vilket motsvarar 2 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på drygt 100 färre i Danderyd folkbokförda barn och elever än budgeterat, vilket leder till att hemkommunen får lägre kostnader för utbetald peng. Det lägre barn- och elevantalet till trots, prognostiserar kommunens förskolor och skolor i egen regi en ekonomi i balans.

Driftredovisning

Tabellen visar nämndens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år. Intäkter och kostnader inkluderar även interna transaktioner, främst i form av utbetald peng mellan utbildningsnämndens hemkommunansvar och förskolor/skolor i egen regi.

Mnkr	Utfall Aug 2025	Budget Aug 2025	Prognos helår 2025	Budget helår 2025	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2024
Intäkter	574,5	569,0	856,2	850,1	6,1	1%	847,9
Kostnader	-1 230,2	-1 250,0	-1 839,8	-1 858,7	18,9	1%	-1 793,8
Nettokostnader	-655,7	-681,0	-983,6	-1 008,6	25,0	2%	-945,8

För helåret 2025 prognostiserar utbildningsnämnden en positiv avvikelse mot budget med 25,0 miljoner kronor vilket motsvarar 2 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på drygt 100 färre i Danderyd folkbokförda barn och elever än budgeterat i förskola, grundskola och gymnasium. Färre folkbokförda barn och elever leder till lägre kostnader för utbildningsnämndens hemkommunansvar.

För utbildningsnämndens verksamheter i egen regi prognostiseras en ekonomi i balans för helåret 2025.

Utbildningsnämndens budgeterade intäkter för 2025 uppgår till 850,1 miljoner kronor. Helårsprognosen uppgår till 856,2 miljoner kronor, vilket innebär 6,1 miljoner kronor högre än budget. Den positiva avvikelsen beror främst på ej budgeterade statsbidrag för hemkommun.

Utbildningsnämndens budgeterade kostnader för 2025 uppgår till 1 858,7 miljoner kronor. Helårsprognosen uppgår till 1 839,8 miljoner kronor, vilket innebär 18,9 miljoner kronor lägre än budget. Den positiva avvikelsen beror på 25,0 miljoner kronor i lägre kostnader, främst till följd av färre i Danderyd folkbokförda barn och elever än budgeterat. De ej budgeterade statsbidragen har även skapat en ej budgeterad kostnad om 6,1 miljoner kronor, vilket reducerar avvikelsen.

Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen visar utfall, prognos och budget för nämnden fördelat på anslag, volym och egen regi och föregående år.

Utbildningsnämnden (mnkr)	Utfall Aug 2025	Budget Aug 2025	Prognos helår 2025	Budget helår 2025	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall 2024
Anslag	-21,3	-22,7	-32,5	-34,5	2,0	-6%	-30,8
Volym	-638,2	-657,7	-951,1	-974,1	23,0	-2%	-916,8
Egen regi	3,8	-0,6	0,0	0,0	0,0	0%	1,8
Nettokostnader	-655,7	-681,0	-983,6	-1 008,6	25,0	-2%	-945,8

DELÅRSRAPPORT

Anslag

Kostnadsslaget anslag avser främst kostnader för nämnd och förvaltning samt övrig verksamhet. För år 2025 prognostiseras en positiv avvikelse mot budget på 2,0 miljoner kronor till följd av vakanser under året, främst i samband med pensionsavgångar och anställning av ny administrativ chef.

Volym

Kostnadsslaget volym avser främst utbetald peng för förskola, grundskola, gymnasium, anpassad grund- och gymnasieskola samt kostnader för vuxenutbildning. Danderyds senaste befolkningsprognos från mars 2025 har analyserats tillsammans med det faktiska utfallet för årets första åtta månader. Totalt innehåller den nya befolkningsprognosen cirka 140 färre barn i åldern 1–19 år jämfört med föregående års befolkningsprognos som låg till grund för innevarande års budget. För år 2025 prognostiseras ett överskott på 23,0 miljoner kronor för volym, främst till följd av att hemkommunen beräknas betala förskole- och skolpeng för drygt 100 färre barn och elever än budgeterat.

Egen regi

Kostnadsslaget egen regi avser förskolor, skolor och övrig verksamhet som bedrivs av Danderyds kommun, samt central förvaltning egen regi. För 2025 prognostiseras en ekonomi i balans för verksamheterna i egen regi.

Verksamhetens nettokostnader

Tabellen visar fördelningen av nämndens nettokostnader per verksamhet och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Ansvar (mnkr)	Utfall Aug 2025	Budget Aug 2025	Prognos helår 2025	Budget helår 2025	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2024
Nämnd och förvaltning	-18,8	-20,4	-28,8	-30,8	2,0	6%	-27,3
Förskola	-133,6	-140,3	-197,2	-203,2	6,0	3%	-181,5
Grundskola	-364,4	-376,7	-547,3	-560,5	13,2	2%	-529,2
Gymnasium	-117,7	-117,0	-173,7	-175,2	1,5	1%	-175,9
Kommunal vuxenutbildning	-6,1	-5,9	-7,8	-8,8	1,0	11%	-7,0
Anpassad skola	-16,4	-17,6	-25,1	-26,4	1,3	5%	-23,2
Övrig verksamhet	-2,5	-2,5	-3,7	-3,7	0,0	0%	-3,5
Summa UN hemkommunansvar	-659,5	-680,4	-983,6	-1 008,6	25,0	2%	-947,6
Central förvaltning egen regi	3,6	0,1	0,0	0,0	0,0	0%	0,0
Förskolor egen regi	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0%	0,0
Ungdom och skola egen regi	0,1	-1,6	0,0	0,0	0,0	0%	1,7
Övrig verksamhet egen regi	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0%	0,0

DELÅRSRAPPORT

Summa UN egen regi	3,8	-0,6	0,0	0,0	0,0	0%	1,8
Summa Utbildningsnämnden	-655,7	-681,0	-983,6	-1 008,6	25,0	2%	-945,8

Nämnd och förvaltning

För helåret prognostiseras en positiv avvikelse mot budget med 2,0 miljoner kronor, främst till följd av lägre personalkostnader än budgeterat. Flera vakanser har uppstått under året, främst i samband med pensionsavgångar samt att förvaltningen under fyra månader saknade administrativ chef.

Redovisat utfall per 31 augusti är en positiv avvikelse mot budget med 1,6 miljoner kronor, främst till följd av lägre personalkostnader än budgeterat.

Förskola (volym)

För helåret prognostiseras en positiv avvikelse mot budget med 6,0 miljoner kronor för förskola. Hemkommunen beräknas i genomsnitt betala förskolepeng för 40 färre barn än vad som budgeterats för 2025, vilket leder till lägre kostnader för utbetald peng. Under vårterminen var avvikelserna mot befolkningsprognosen större, cirka 60 barn, men under höstterminen förväntas antalet inskrivna barn nå budgeterad nivå.

Redovisat utfall per 31 augusti är en positiv avvikelse mot budget med 6,7 miljoner kronor för förskola. Antal barn i förskolan har hittills under året varit i genomsnitt 60 barn färre än budgeterat för perioden, vilket resulterat i lägre kostnader för utbetald peng.

Grundskola (volym)

För helåret prognostiseras en positiv avvikelse mot budget med 13,2 miljoner kronor för grundskola. Hemkommunen beräknas betala skolpeng för 50 färre elever än budgeterat och därtill kommer lägre kostnader än budgeterat för fritids. Tillsammans motsvarar det cirka 8,6 miljoner kronor i lägre kostnader för utbetald peng. Därutöver bidrar lägre kostnader för studiehandledning och nyanlända elever med 4,0 miljoner kronor till överskottet för grundskola. Intäkterna är enligt prognos 2,0 miljoner kronor högre än budget och det avser statsbidrag. Överskottet på grundskola reduceras av att kostnaderna för särskilt stöd (inklusive skolskjuts) beräknas bli 1,4 miljoner kronor högre än budget.

Redovisat utfall per 31 augusti är en positiv avvikelse mot budget med 12,3 miljoner kronor för grundskola. Avvikelsen beror främst på i genomsnitt 50 färre elever än budgeterat samt lägre kostnader för studiehandledning och nyanländaresurs. September månad kommer inkludera retroaktiva utbetalningar av skolpeng och särskilt stöd för elever vars placeringar och beslut inte varit klara under augusti och således inte kunnat inkluderas i delårets redovisade utfall.

Gymnasium (volym)

För helåret prognostiseras en positiv avvikelse mot budget med 1,5 miljoner kronor till följd av i genomsnitt 15 färre elever än budgeterat. Utbetalda kostnader för juli och augusti är preliminära för gymnasiet då definitiv reglering görs först i september. Det ger en viss osäkerhet i prognosen för höstterminen.

Redovisat utfall per 31 augusti är en negativ avvikelse mot budget med 0,7 miljoner kronor för gymnasium. Utbetalningen av programpeng för juli och augusti är enligt preliminär inskrivning av elever och justeras retroaktivt i september månad.

Kommunal vuxenutbildning (volym)

För helåret prognostiseras en positiv avvikelse mot budget med 1,0 miljon kronor, främst till följd av lägre kostnader för svenska för invandrare.

Redovisat utfall per 31 augusti är en negativ avvikelse med 0,2 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att statsbidrag fördelas ut av Kunskapscentrum nordost (KCNO) först i slutet av året.

Anpassad skola (volym)

För helåret prognostiseras en positiv avvikelse mot budget med 1,3 miljoner kronor, till följd av lägre kostnader för skolskjuts än budgeterat. Antalet elever i anpassad grund- och gymnasieskola kommer enligt prognos vara tre färre än budgeterat, men då de inskrivna eleverna tillhör högre behovsgrupp än budgeterat blir kostnaderna trots det i nivå med budget. Kostnaden per elev i anpassad skola är hög och därför är det alltid en osäkerhet i prognosen.

Redovisat utfall per 31 augusti är en positiv avvikelse mot budget på 1,2 miljoner kronor för anpassad skola och beror främst på att kostnaderna för skolskjuts har varit lägre än budgeterat.

Övrig verksamhet

För helåret prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Redovisat utfall per 31 augusti är i linje med budget.

Central förvaltning egen regi

För helåret prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Redovisat utfall per 31 augusti är en positiv avvikelse mot budget med 3,5 miljoner kronor, en avvikelse som främst beror på att strukturstödet till enheterna fördelas ut först vid årets slut.

Förskolor egen regi

För helåret prognostiserar förskolor i egen regi en budget i balans. Det förekommer dock variationer i det ekonomiska resultatet mellan förskolorna där merparten av förskolorna avviker positivt mot budget och ett fåtal avviker negativt. Altorp erhåller strukturstöd (omfördelning av medel inom förskolorna i egen regi) för att kompensera för låg belägningsgrad till följd av en vilande avdelning.

Redovisat utfall per 31 augusti är en negativ avvikelse mot budget med 1,0 miljoner kronor. Budgeten är periodiserad så att förskolorna ska ha ett uppbyggt överskott inför höstterminen när det vanligtvis är färre inskrivna barn än på vårterminen. Det här året har belägningsgraden varit något lägre än budgeterat under vårterminen, vilket gjort att resultatet per 31 augusti är noll. Förutsättningarna inför resterande del av året ser dock förhållandevis bra ut, vilket leder till att prognosen för helåret ändå är en budget i balans.

Ungdom och skola egen regi

DELÅRSRAPPORT

För helåret prognostiserar skolorna i egen regi en budget i balans, dock förekommer variationer i det ekonomiska resultatet mellan skolorna. Vasaskolan har fortsatta svårigheter med ekonomin och erhåller strukturstöd (omfördelning av medel inom skolorna i egen regi) för att kompensera för låg beläggningsgrad. Även Fribergaskolan och Mörbyskolan prognostiserar ett underskott för helåret till följd av färre klasser läsåret 2025/2026 än föregående läsår. Anpassningar av kostnader behöver göras, vilket inte fått fullt genomslag ännu.

Danderyds gymnasium prognostiserar en budget i balans.

Redovisat utfall per 31 augusti är en positiv avvikelse mot budget med 1,6 miljoner kronor för skolorna i egen regi. Danderyds gymnasium har en positiv avvikelsen mot budget på 3,2 miljoner kronor till följd av att merparten av inköp görs under höstterminen. Grundskolorna har en negativ avvikelse mot budget med 1,6 miljoner kronor och avser underskott för Vasaskolan, Fribergaskolan och Mörbyskolan.

Övrig verksamhet egen regi

För helåret prognostiseras ingen avvikelse för övrig verksamhet egen regi.

Redovisat utfall per 31 augusti är en positiv avvikelse mot budget med 0,2 miljoner kronor. Avvikelsen avser Enheten för flerspråkighet.

Volym

Utbildningsnämnden (antal)	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall 2024
Förskola	1 444	1 484	-40	3%	1 458
Grundskola	4 400	4 450	-50	1%	4 573
Gymnasium	1 656	1 671	-15	1%	1 709
Anpassad skola	39	42	-3	7%	40
Summa antal	7 539	7 647	-108	1%	7 780

Siffrorna i tabellen ovan avser det antal i Danderyd folkbokförda barn och elever som utbildningsnämndens hemkommunansvar betalar utbildning för. Dessa barn och elever kan vara inskrivna i såväl fristående som kommunala verksamheter i och utanför hemkommunen. Prognosen för antal barn och elever inom utbildningsnämndens verksamhetsområden är gjorda med utgångspunkt i senast tillgänglig befolkningsprognosen från mars 2025 samt analys av inskrivna barn och elever. I likhet med de senaste åren fortsätter antalet barn och elever att sjunka både i jämförelse med faktiskt antal barn och elever föregående år och i jämförelse med tidigare befolkningsprognos för 2025. Lägre volymer leder till lägre kostnader för utbetald peng och följaktligen ett överskott mot budget.

Alla prognoser

Sammanställningen nedan visar nämndens budget och prognos per verksamhet vid respektive prognostillfälle.

DELÅRSRAPPORT

Ansvar (mnkr)	Budget helår 2025	Prognos 1 Helår 2025	Prognos 2 Helår 2025	Prognos 3 Helår 2025
Nämnd och förvaltning	-30,8	-30,8	-30,8	-28,8
Förskola	-203,2	-193,2	-193,2	-197,2
Grundskola	-560,5	-550,5	-550,5	-547,3
Gymnasium	-175,2	-175,2	-175,2	-173,7
Kommunal vuxenutbildning	-8,8	-8,8	-8,8	-7,8
Anpassad skola	-26,4	-26,4	-26,4	-25,1
Övrig verksamhet	-3,7	-3,7	-3,7	-3,7
Summa UN hemkommunansvar	-1 008,6	-988,6	-988,6	-983,6
Central förvaltning egen regi	0,0	0,0	0,0	0,0
Förskolor egen regi	0,0	0,0	0,0	0,0
Ungdom och skola egen regi	0,0	0,0	-3,6	0,0
Övrig verksamhet egen regi	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa UN egen regi	0,0	0,6	-3,6	0,0
Summa Utbildningsnämnden	-1 008,6	-988,6	-992,2	-983,6

Prognosen för utbildningsnämndens hemkommunansvar har förändrats med 5,0 miljoner kronor sedan föregående prognos. Främsta orsak är att 2,0 miljoner kronor av anslaget prognostiseras att inte användas 2025 till följd av lägre personalkostnader (vakanser), samt att överskottet på volym justerats upp 3,0 miljoner kronor.

Prognosen för utbildningsnämnden egen regi har förbättrats med 3,6 miljoner kronor jämfört med föregående prognos. Primär orsak är att det strukturstöd som samlas in centralt med syfte att täcka oförutsedda kostnader under året, bedöms kunna fördelas ut vid årets slut för att stötta enheter med låg beläggningsgrad.

Investeringar

Avsnittet redogör för nämndens investeringar.

Projekt	Utfall Aug 2025	Budget Aug 2025	Prognos helår 2025	Budget helår 2025	Avvikelse Budget - Prognos	Avvikelse mot budget helår %
Inventarier egen regi	0,4	2,0	1,0	3,0	-2,0	67%
Summa investeringar	0,4	2,0	1,0	3,0	-2,0	67%

Årets prognostiserade investeringsutfall uppgår till 1,0 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 2,0 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att både förskolor och skolor arbetar aktivt med att minska sina kostnader, vilket även innebär att vara restriktiva med inköp av inventarier.

Risker

Avsnittet redogör för risker av väsentlig karaktär fördelat på ekonomiska risker, risker för verksamhet och omvärldsrisker.

Ekonomiska risker

Utbildningsnämndens hemkommunansvar

Riskerna består främst i eventuella avvikelser gentemot den befolkningsprognos som används vid budgetarbetet. Budgeten består till största del av kostnader för grundbelopp till förskola, skola, gymnasium, anpassad grund- och gymnasieskola samt vuxenutbildning. Beräkningen av antal barn och elever i budget 2025 är baserad på befolkningsprognosen från mars 2024. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går på fritids och vilka gymnasieprogram som Danderyds elever går. Det ekonomiska utfallet är kopplat till dessa volymer. Kostnaden per barn/elev varierar mellan 100.000 kronor och 150.000 kronor per år beroende på ålder och verksamhet. För en elev i den anpassade grund- och gymnasieskolan är den genomsnittliga kostnaden per elev drygt 600.000 kr. Då kostnaden per barn/elev varierar innebär det att även små avvikelser i volym kan ge stora överskott eller underskott mot budget.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

Prognosen för 2025 inkluderar underskott för vissa enheter, men också överskott för andra enheter. Risken för egen regi består främst i oförutsedda händelser under återstående del av året som skulle kunna påverka ekonomin i negativ riktning.

Riskerna för egen regin kommande år består främst av fortsatt minskat elevunderlag samt högre lokalhyror till följd av nödvändiga renoveringar som pågår och planeras framåt. Därtill löpte löneavtalen för Sveriges lärare och Kommunal ut 31 mars 2025. De nya avtalen följer märket inom industrisektorn som landade på totalt 6,4 procent över två år. För att förskolor och skolor ska klara av de ökade lönekostnader som det nya avtalet innebär krävs att penguppräkning samt sänkt personalomkostnadstillägg tillsammans motsvarar löneökningen för 2026.

Risker för verksamhet

Det kommunala ansvaret att tillhandahålla förskola och skola

Kommunen behöver ha en beredskap för att kunna tillhandahålla förskole- och skolplatser för alla Danderyds barn och elever. I de fall då barn och elever står utan utbildningsplats till följd av exempelvis en nedläggning av fristående verksamhet i kommunen så måste den kommunala huvudmannen säkerställa mottagande av barn och elever i sina verksamheter. Kommunens nya hyresmodell har trätt i kraft 2025 och det finns risk för att den påverkar de fristående verksamheterna. I kombination med avvikelser i befolkningsprognosen ger detta en uppenbar risk för den kommunala huvudmannens möjlighet till långsiktig planering med avseende på både ekonomi och kvalitet i verksamheterna.

Regulatoriska förändringar ger nya förutsättningar

GY25 (Gymnasieskola år 2025) är en reform som innebär att kurser ersätts av ämnen i gymnasieskolan. Denna förändring innebär en omställning för gymnasieskolan att anpassa bemanning, undervisning och betygsättning utifrån det nya regelverket.

Den 1 september 2025 infördes ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare. För den kommunala huvudmannen ger detta en osäkerhet avseende planering av vilka insatser som ska prioriteras framöver samt hur utvecklingsarbetet ska bedrivas.

Omvärldsrisker

Enligt SCB's befolkningsframskrivning³ förväntas barn i både för- och grundskoleåldern att sjunka i nästan alla kommuner fram till år 2033. Det ställer stora krav på alla kommuner likväl Danderyd att fortsätta anpassa utbudet av förskole- och skolplatser.

³ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning-och-levnadsforhallanden/befolkningens-sammansattning-och-utveckling/befolkningsframskrivningar/>